

Lapsen aivotärähdys ja lievä pään vamma - seurantaohje huoltajalle

Lääkärikirja Duodecim

7.9.2022

Neurokirurgian erikoislääkäri Teemu Luoto ja lastenkirurgian erikoislääkäri Topi Luoto

- Onko vakavien jälkiseurauksien kehittyminen mahdollista?
- Mitkä ovat normaaleja oireita?
- Mitä tulisi tehdä?
- Pitäisikö käydä uudestaan lääkärissä?

- Lapsesi on ollut tutkittavana ja/tai tarkkailtavana saatuaan pään kohdistuneen vamman.
- Tutkimuksissa ei todettu merkittävään aivovammaan viittaavaa, minkä takia kotiuttaminen katsottiin täysin turvalliseksi.
- Tämän ohjeen tarkoituksena on antaa tietoa kysymyksistä tai ongelmista, joita voi ilmaantua kotiuttamisen jälkeen.

Onko vakavien jälkiseurauksien kehittyminen mahdollista?

- Päivystyspoliklinikalla tapahtuneen tutkimuksen ja seurannan jälkeen jälkiseurausten kehittyminen on hyvin harvinaista.
- Jos lapselle kuitenkin kehittyy seuraavassa lueteltuja oireita, ota välittömästi yhteyttä lääkäriin tai hoitaneeseen yksikköön mahdollisia lisätutkimuksia varten:
 - paheneva voimakas päänsärky
 - toistuva oksentelu
 - tajunnan tason lasku (heräämisvaikeudet)
 - sekavuus
 - kohtausoire
 - toispuolinen raajaheikkous tai kömpelyys.

Mitkä ovat normaaleja oireita?

- Lievä pään kohdistunut vamma voi ohimenevästi aiheuttaa seuraavia oireita:
 - kohtalaista päänsärkyä
 - pahoinvointia
 - huimausta
 - muistiepävarmuutta
 - keskittymisvaikeutta
 - epänormaalia väsymystä ja väsyvyyttä.
- Nämä oireet ovat yleisiä ensimmäisinä päivinä vamman jälkeen.
- Yleensä oireet ja tuntemukset häviävät itsestään, mutta osalla lapsista saattaa häiritseviä oireita esiintyä viikkojen ajan.

Mitä tulisi tehdä?

- Ensimmäisenä yönä vamman jälkeen lapsi ei saisi olla yksin. Herätä lapsi kahdesti yön aikana, jotta voidaan varmistaa normaali tajunnan taso ja vointi.
- Seuraavien päivien aikana suosittelemme, että lapsi välttää seuraavia toimintoja, kunnes oireet ovat korjaantuneet:

- pitkäkestoinen TV:n katselu, puhelimen käyttö tai lukeminen
- tietokone- tai videopelien pelaaminen
- kova fyysinen rasitus, erityisesti sellainen, johon liittyy pään vammautumisen riski (esim. kontaktiurheilu).
- Ilman reseptiä saatavia särkylääkkeitä (esimerkiksi parasetamolia ja/tai ibuprofeenia) voi lyhytaikaisesti käyttää, jos ilmenee päänsärkyä.
- Häiritsevien ja voimakkaampien oireiden ajan voi joutua olemaan poissa päivähoidosta tai koulusta.
- Liikuntaharrastuksiin voi palata, kun liikunta onnistuu ongelmitta ilman oireita tai oireiden lisääntymistä.

Pitäisikö käydä uudestaan lääkärissä?

- Jos oireet eivät helpota tai jatkuvat häiritsevinä yli kahden viikon ajan, tulisi ottaa yhteyttä lääkäriin jatkoselvityksiä varten.

Artikkelin tunnus: dlk01318 (014.000)

© 2023 Kustannus Oy Duodecim